

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสนับสนุนกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

The Relationships between Supporting Factors and Participation toward Quality Assurance
in Education of Business Administration Faculty, Southeast Asia University.

เพชรสุดา เชียรเทียนทอง¹ ประทีป มากมิตร²

¹สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

²สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

บทคัดย่อ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสนับสนุนกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับปัจจัยสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ (2) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ และ (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสนับสนุนกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือบุคลากรของคณะบริหารธุรกิจจำนวน 53 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามและสถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า (1) ระดับปัจจัยสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$, SD = 0.66) (2) ระดับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$, SD = 0.56) (3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสนับสนุนกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ พบว่า มีค่าความสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .478$) และมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ปัจจัยสนับสนุน, การมีส่วนร่วม, ประกันคุณภาพการศึกษา, คณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Corresponding Author

E-mail: petsudac@sau.ac.th

Abstract

This research aims to study (1) the level of factors supporting quality assurance in education of Business Administration Faculty, Southeast Asia University, (2) the level of participation on the quality assurance in education of personnel of Business Administration Faculty, Southeast Asia University, and (3) the relationships between factors supporting and participation toward quality assurance in education of Business Administration Faculty, Southeast Asia University. The sample used in this study includes 53 persons. A questionnaire was used to collect the data. The statistics were analyzed by percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation.

The research results were as follows; (1) the level of factors supporting quality assurance in education of Business Administration Faculty, Southeast Asia University was at a moderate level ($\bar{X} = 3.42$, $SD = 0.66$). (2) the level of participation on the quality assurance in education of the personnel of Business Administration Faculty, Southeast Asia University overall was at a high level ($\bar{X} 3.55$, $SD = 0.56$). (3) the relationships between factors supporting and participation toward quality assurance in education of Business Administration Faculty, Southeast Asia University were positively and statistically significant at a .01 level as a moderate level ($r = .478$).

Keywords: Factors Supporting, Participation, Quality Assurance in Education, Business Administration Faculty

1. บทนำ

การประกันคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องตามระดับการพัฒนาของสถาบันการศึกษา ตามความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สภาพสังคม เศรษฐกิจ ความรู้และทักษะในอนาคตที่ตลาดงานต้องการ และพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยเหตุนี้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกจึงมีการปรับปรุงมาโดยตลอดซึ่งปัจจุบันระบบการประกันคุณภาพภายในเข้าสู่รอบที่สาม (2557-2561) และระบบการประเมินคุณภาพภายนอกเข้าสู่รอบที่สี่ (2558-2562) สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาทุกแห่งจึงเตรียมความพร้อมที่จะรับ

การประเมินตลอดจนพัฒนางานประกันคุณภาพของตัวองค์กรให้ดียิ่งขึ้นไป และเพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเกิดประโยชน์คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ได้กำหนดแนวทางการจัดกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามวงจรคุณภาพ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan) การดำเนินงานและเก็บข้อมูล (Do) การประเมินคุณภาพ (Check/Study) และการเสนอแนวทางการปรับปรุง (Act) ซึ่งการดำเนินงานประกันคุณภาพในทุกขั้นตอนต้องมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมและการร่วมคิดร่วมทำของผู้บริหารอาจารย์และบุคลากรโดยเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องนับว่าเป็นส่วนสำคัญต่อการล้มเหลวและ

ประสบความสำเร็จของการประกันคุณภาพ จากงานวิจัยของกวี ครอบแก้ว เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันราชภัฏภาคเหนือ ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านคณะกรรมการ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการมีส่วนร่วมส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันราชภัฏภาคเหนือส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันราชภัฏภาคเหนือ จากที่กล่าวมาจึงเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องมีความสำคัญและเป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าไปสู่ความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษา

การดำเนินการด้านประกันคุณภาพให้ประสบความสำเร็จนั้นจำเป็นต้องมีปัจจัยสนับสนุนหลายประการ จากรูปแบบประสิทธิผลในการดำเนินงานด้านการศึกษาของสมาพันธ์การจัดการคุณภาพแห่งยุโรป (The European Foundation for Quality Management: The EFQM Excellence Model) ได้กำหนดตัวบ่งชี้ที่เป็นตัวกระทำหรือตัวบ่งชี้ด้านเหตุปัจจัยมี 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านกระบวนการทำงาน (2) การบริหารบุคคลในองค์กร (3) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (4) นโยบายและกลยุทธ์ และ (5) ทรัพยากรในการทำงาน จากงานวิจัยของวาสนา สะอาด และคณะ เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสำนักคอมพิวเตอร์และเครือข่าย มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร ร่วมทำนายระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในได้ประมาณร้อยละ 76.2 เมื่อพิจารณาเฉพาะตัวแปร พบว่า ตัวแปรที่สามารถอธิบายตัวแปรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ผู้บริหารและนโยบาย การบริหารจัดการ และทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน ดังนั้นปัจจัยสนับสนุนจึงมีความสำคัญต่อการประกันคุณภาพการศึกษา

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ประกอบด้วย 6 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาบริหารทรัพยากร

สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และสาขาวิชาการจัดการ มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ และมุ่งมั่นที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้เป็นผู้ที่มีความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ในสาขาวิชาที่ศึกษาเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของโลกธุรกิจ และสังคม มีความคิดสร้างสรรค์ใฝ่รู้ มีความมุ่งมั่น มีคุณธรรม และจริยธรรม ได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาและมีเจตนาที่จะพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นไป ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นที่จะทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสนับสนุนกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์โดยพิจารณาการมีส่วนร่วมของบุคลากรตามกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามวงจรคุณภาพ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan) การดำเนินงานและเก็บข้อมูล (Do) การตรวจสอบผลการดำเนินงาน (Check) และการปรับปรุงพัฒนา (Act) และปัจจัยสนับสนุนจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านลักษณะขององค์กร (2) ด้านลักษณะของผู้บริหาร (3) ด้านลักษณะบุคลากรในองค์กร และ (4) ด้านลักษณะการบริหารจัดการ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 ศึกษาระดับปัจจัยสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

2.2 ศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

2.3 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสนับสนุนกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

3. การทบทวนวรรณกรรม

การทบทวนวรรณกรรมที่กำหนดตัวแปรหลักด้านปัจจัยสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษา โดยพัฒนาจากรูปแบบประสิทธิผลในการดำเนินงานด้านการศึกษาของสมาพันธ์การจัดการคุณภาพแห่งยุโรป (The European Foundation for Quality Management: The EFQM Excellence Model) ที่กล่าวถึงตัวบ่งชี้ด้านเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านกระบวนการทำงาน หมายถึง วิธีการที่องค์กรกำหนดกิจกรรมหลักและกิจกรรมสนับสนุนเพื่อปรับปรุงกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง (2) ด้านบริหารบุคคลในองค์กร หมายถึงวิธีการที่องค์กรใช้ศักยภาพของบุคลากรเพื่อปรับปรุงกิจการอย่างต่อเนื่อง (3) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึงพฤติกรรมที่กลุ่มผู้บริหารนำมาปรับปรุงคุณภาพ กำหนดแนวทางการสื่อสาร การปฏิบัติงาน การตรวจสอบ และการปรับปรุงนโยบายและกลยุทธ์ต่าง ๆ (4) ด้านนโยบายและกลยุทธ์ หมายถึง การใช้แนวคิดในการปรับปรุงคุณภาพ กำหนดแนวทางการสื่อสาร การปฏิบัติงาน การตรวจสอบ และการปรับปรุงนโยบายและกลยุทธ์ต่างๆ และ (5) ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน หมายถึง วิธีการขององค์กรในการแสวงหาทรัพยากรและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้พัฒนาปรับเปลี่ยนให้เหมาะกับบริบทของสถานที่ศึกษา และประเด็นของการวิจัยตลอดจนข้อจำกัดต่างๆ ได้ตัวแปรหลักที่จะศึกษาจำนวน 4 ด้านได้แก่ (1) ด้านลักษณะขององค์กร (2) ด้านลักษณะของผู้บริหาร (3) ด้านลักษณะบุคลากรในองค์กร และ (4) ด้านลักษณะการบริหารจัดการ

สำหรับตัวแปรการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรใช้แนวคิดตามกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาของเดมมิง (Deming Cycle) หรือ PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ (1) การ

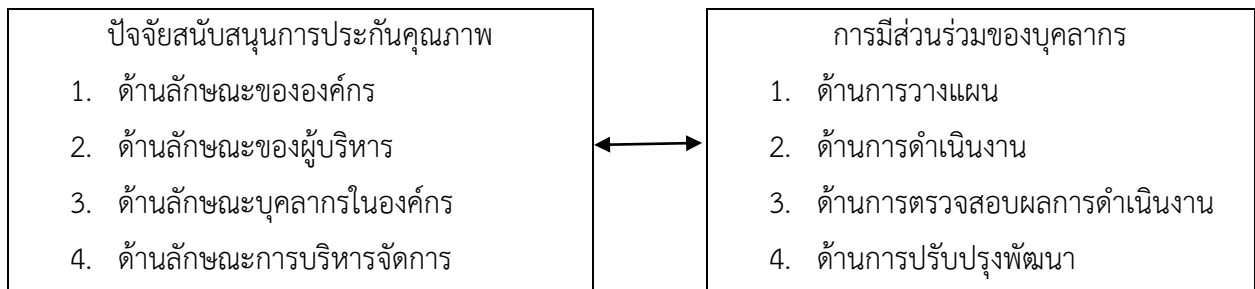
วางแผน (Plan) หมายถึงการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน วิธีการ และขั้นตอนที่จำเป็น เพื่อให้การประกันคุณภาพบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (2) การดำเนินงานและเก็บข้อมูล (Do) หมายถึง การปฏิบัติงานให้บรรลุตามแผนงานที่กำหนดไว้ (3) การตรวจสอบผลการดำเนินงาน (Check) หมายถึง การตรวจสอบระบบกลไกของการดำเนินงานรวมทั้งผลการปฏิบัติงานว่าได้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และ (4) การปรับปรุงพัฒนา (Act) หมายถึง การวางมาตรการในการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาระบบกลไกในการดำเนินการเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้น และใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานในปีถัดไป ดังนั้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรจึงเป็นการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ขั้นตอนตามกระบวนการประกันคุณภาพ PDCA

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านประชากร การศึกษาคั้งนี้มุ่งศึกษาบุคลากรสายอาจารย์และบุคลากรสายเจ้าหน้าที่ในภาคการศึกษาที่ 1/2560 จำนวน 61 คน

4.2 ขอบเขตเนื้อหา การศึกษาคั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ โดยใช้แนวคิดการดำเนินกิจกรรมหรือการบริหารจัดการการประกันคุณภาพแบบต่อเนื่อง ตามวงจรเดมมิง (Deming Cycle) หรือ PDCA จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ (1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน (2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (3) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการดำเนินงาน และ (4) การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนา สำหรับปัจจัยการสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาได้กำหนดประเด็นเนื้อหาที่จะทำการศึกษาดังนี้ ได้แก่ (1) ปัจจัยด้านลักษณะขององค์กร (2) ปัจจัยลักษณะของผู้บริหาร (3) ปัจจัยด้านลักษณะบุคลากรในองค์กร และ (4) ปัจจัยด้านลักษณะการบริหารจัดการ

การวิจัยในครั้งนี้

ภาพที่1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

5.1 ประชากรในการศึกษาคือบุคลากรสายอาจารย์และบุคลากรสายเจ้าหน้าที่ ในภาคการศึกษาที่ 1/2560 เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 61 คน

5.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้สูตรคำนวณของทาโร ยามาเน (Yamane) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 53 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มแบบชั้นภูมิตามหน่วยงานที่สังกัดได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ สาขาวิชาการบัญชีจำนวน 14 คน สาขาวิชาการตลาดจำนวน 9 คน สาขาวิชาการเงินจำนวน 5 คน สาขาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 7 คน สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจจำนวน 10 คน สาขาวิชาการจัดการ จำนวน 4 คน สำนักงานคณะ จำนวน 4 คน

5.3 ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

5.3.1 ปัจจัยสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านลักษณะขององค์กร (2) ด้านลักษณะของผู้บริหาร (3) ด้านลักษณะบุคลากรในองค์กร และ (4) ด้านลักษณะการบริหารจัดการ

5.3.2 การมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะบริหารธุรกิจ จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านการวางแผน (2) ด้านการดำเนินงาน (3) ด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงาน และ (4) ด้านการปรับปรุงพัฒนา

5.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นการศึกษาระดับปัจจัยสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะบริหารธุรกิจ มีจำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อมีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะบริหารธุรกิจ จำนวน มีจำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อมีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เช่นเดียวกับตอนที่ 2

5.5 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือแบบสอบถาม (Questionnaires) มีรายละเอียดขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์หลักการแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษา และการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย เอเชียอาคเนย์ที่ผ่านมา โดยใช้การสังเคราะห์เนื้อหา (Content Synthesis) เพื่อให้ได้กรอบความคิดปัจจัย

สนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษา และการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการนำข้อสรุปที่ได้จากการสังเคราะห์ หลัก การแนวคิดทฤษฎี การดำเนินการประกันของมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ มาสรุปเป็นตัวแปรแล้วสร้างข้อกระทงคำถามของแบบสอบถาม เพื่อนำไปสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน เพื่อหาค่าความสอดคล้องและความตรงกับสิ่งที่ต้องการวัด (Index of Item – Objective Congruence: IOC) ซึ่งผลการวิเคราะห์ ยังคงข้อคำถามจำนวน 40 ข้อ โดยมีผลรายข้ออยู่ระหว่าง 0.66-1.00

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามจำนวน 40 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่มีความใกล้เคียงที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.958

5.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสอบถามด้วยตนเอง

5.7 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์หาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

5.7.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์โดยการหาร้อยละ (Percentage)

5.7.2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับปัจจัยสนับสนุนและการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของของบุคลากรคณะบริหารธุรกิจ ใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

5.7.3 การแปลผลระดับระดับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของของบุคลากรคณะบริหารธุรกิจ พิจารณาจากค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ของเบสท์ (Best) มีรายละเอียดดังนี้ [6]

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.8 การหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสนับสนุนกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) และใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.90 ขึ้นไปหมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.70-0.89 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.30-0.69 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ต่ำกว่า 0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ต่ำกว่า 0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง

สำหรับทิศทางความสัมพันธ์ พิจารณาโดยถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเป็นลบ แสดงว่า มีความสัมพันธ์กันทางลบหรือทิศทางตรงกันข้าม ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเป็นบวก แสดงว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกหรือทิศทางเดียวกัน

6. ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 53 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 67.9 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 32.1 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 86.8 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.6 รองลงมา มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 35.8 และส่วนใหญ่มีอายุการทำงาน 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 75.5 และมีอายุการทำงานไม่เกิน 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ พบว่า 6.1 ระดับปัจจัยสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์พบว่าระดับปัจจัยสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$, $SD = 0.66$) และรายด้านทุกด้านอยู่ระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.36-3.45 รายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ปัจจัยสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

ปัจจัยสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะบริหารธุรกิจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.ด้านลักษณะขององค์กร	3.45	0.77	ปานกลาง
2.ด้านลักษณะของผู้บริหาร	3.44	0.70	ปานกลาง
3.ด้านลักษณะบุคลากรในองค์กร	3.36	0.80	ปานกลาง
4.ด้านลักษณะการบริหารจัดการ	3.42	0.63	ปานกลาง
รวม	3.42	0.66	ปานกลาง

6.2 ระดับการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์พบว่าระดับการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$

= 3.55, $SD = 0.56$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีระดับมากทุกด้าน ยกเว้นการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน ที่มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, $S.D. = 0.56$) รายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

การมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาของ บุคลากรคณะบริหารธุรกิจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการวางแผน	3.46	0.56	ปานกลาง
2. ด้านการดำเนินงาน	3.55	0.65	มาก
3. ด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงาน	3.61	0.64	มาก
4. ด้านการปรับปรุงพัฒนา	3.59	0.64	มาก
ภาพรวม	3.55	0.56	มาก

6.3 ผลการวิเคราะห์ระหว่างปัจจัยสนับสนุน สถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ พบว่า มีความสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .478$) และมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ 0.05 รายละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสนับสนุนกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

ปัจจัยสนับสนุนการประกัน คุณภาพการศึกษา	การมีส่วนร่วมของบุคลากร		
	Person Correlation (r)	Sig. (2-tailed)	ระดับความสัมพันธ์
1. ด้านลักษณะขององค์กร	.493**	0.000	ปานกลาง
2. ด้านลักษณะของผู้บริหาร	.347*	0.011	ปานกลาง
3. ด้านลักษณะบุคลากรในองค์กร	.484**	0.000	ปานกลาง
4. ด้านลักษณะการบริหารจัดการ	.415**	0.002	ปานกลาง
ภาพรวม	.478**	0.000	ปานกลาง

**ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

7. การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยระดับปัจจัยสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์พบว่าระดับปัจจัยสนับสนุน

การประกันคุณภาพการศึกษาของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์เป็นมหาวิทยาลัยเอกชนจึงมีข้อจำกัดด้าน

โครงสร้าง การบริหารจัดการรวมทั้งผู้บริหาร การกำหนดนโยบายการดำเนินการมาจากส่วนกลาง และมีการเปลี่ยนแปลงการดำรงตำแหน่งหัวหน้าสาขาทุกปี การศึกษาทำให้ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนและดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาขาดความต่อเนื่อง อีกทั้งการสื่อสารเพื่อให้ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นในการประกันคุณภาพยังขาดความชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยรัตน์ ต.เจริญ จินตนา จันทรเจริญ เณนิศาสวรรณ และวิรัตน์ สุริยฤทธิ์ เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของวิทยาลัยเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมระดับปัจจัยอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับจินตนา สระทองขาว เรื่องปัจจัยองค์กรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับคณะวิชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน พบว่า ปัจจัยองค์กรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาระดับคณะวิชา มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง

การศึกษาการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์พบว่าระดับการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการดำเนินงานด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงาน และด้านการปรับปรุงพัฒนามีระดับมาก ยกเว้นการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ส่วนใหญ่ตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา กอปรกับได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานกลางที่ดูแลเรื่องการประกันคุณภาพระดับมหาวิทยาลัย (สำนักนโยบายและแผน) ตลอดจนได้รับคำแนะนำจากคณะกรรมการผู้ตรวจประเมินคุณภาพภายนอกที่มุ่งมั่นช่วยพัฒนาคุณภาพให้คณะฯ

อย่างสร้างสรรค์ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเข้ามามีส่วนร่วมในระดับมาก ส่วนด้านการวางแผนที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางนั้นเป็นเพราะคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ให้มีการดำเนินการวางแผนในส่วนของหัวหน้าสาขาวิชาเป็นหลักจึงทำให้ การมีส่วนร่วมในการวางแผนมีลักษณะที่จำกัดเฉพาะผู้บริหารระดับสาขาและคณะเท่านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษา น้อยทิม และคณะ เรื่องทัศนคติและการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของบุคลากร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน อยู่ในระดับมาก โดยมีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ในระดับปานกลาง มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก มีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก และมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของงานประกันคุณภาพการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ด้านการดำเนินงาน ด้านการปรับปรุงพัฒนา ด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ด้านการวางแผน ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ระหว่างปัจจัยสนับสนุนกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ พบว่ามีค่าความสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .478$) และมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง (0.347-0.493) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ยกเว้นด้านลักษณะผู้บริหารมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยสนับสนุนทั้ง 4 ด้านรายด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางซึ่งมีค่าความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.347-0.493 จึงทำให้ค่าเฉลี่ยความสัมพันธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรที่ต้องให้ความร่วมมืออีกทั้งอาจารย์ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงที่ต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพ ดังนั้นถึงแม้ปัจจัยสนับสนุนจะน้อยแต่ก็มีส่วนร่วมมากส่งผลให้ระดับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสนับสนุนกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษามีระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา สะอาด และคณะ เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสำนักคอมพิวเตอร์และเครือข่าย มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัว (ผู้บริหารและนโยบาย การบริหารจัดการ บุคลากร ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน วัฒนธรรมองค์กร) กับตัวแปรตามทั้ง 4 ตัว (การวางแผน การดำเนินงานตามแผน การติดตาม

ตรวจสอบ และการนำผลประเมินไปปรับปรุง) พบว่า ทุกคู่ที่ทำการศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

8.1.1 ควรนำผลการวิจัยมาพิจารณาหาแนวทางที่จะสนับสนุนปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาการประกันคุณภาพให้ดียิ่งขึ้น

8.1.2 ควรมีการส่งเสริมหรือหาวิธีการให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพด้านวางแผนให้มากยิ่งขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

8.2.1 ควรมีการศึกษาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพของบุคลากร

8.2.2 ควรมีการศึกษาเพื่อหาแนวปฏิบัติที่ดีในการประกันคุณภาพการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2557) คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษาฉบับปีการศึกษา 2558. นนทบุรี: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- กวี ครอบแก้ว (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันราชภัฏภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สุรวี คุนาลัย.(2559).ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2560 จาก <http://libdoc.dpu.ac.th/research/142405.pdf>,

- วาสนา สะอาด และคณะ. (2557). *เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสำนักคอมพิวเตอร์และเครือข่าย มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. สำนักคอมพิวเตอร์และเครือข่าย มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, ค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2560 จาก http://www.ubu.ac.th/web/files_up/0f2015030617423862.pdf, มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ (2560) *คู่มือการศึกษาและหลักสูตรปีการศึกษา 2560*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์.
- ชูศรี วงศ์รัตน์ (2550). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่10) นนทบุรี: ไทยเนรมิตกิจอินเตอร์ โพรเกรสซิฟ.
- ชัยรัตน์ ต.เจริญ จินตนา จันทรเจริญ เณรณศา สุวรรณ และวีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์ (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของวิทยาลัยเชียงราย, *Veridian E-Journal, กลุ่มมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ*, 10 (1), 432-440.
- จินตนา สระทองขาว. (2554). *เรื่องปัจจัยองค์กรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับคณะวิชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน*, ค้นเมื่อ 21 มกราคม 2561 จาก http://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_DOI=10.14457/SU.the.2011.566
- อุษา น้อยทิม และคณะ. (2556). *ทัศนคติและการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของบุคลากร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*(รายงานการวิจัย). นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- งานประกันคุณภาพการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. (2560). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*. ค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2560 จาก http://qa.pkru.ac.th/file_upload_temp/H7C4F13E9.pdf
- Best, John W. (1997). *Research in Education*. (3rd ed.) New Jersey: Prentice Hall .